

UCHWAŁA NR 505/LXXIV/24
RADY GMINY SŁUPNO

z dnia 16 lutego 2024 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 za 2023 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.¹⁾), art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177) oraz Uchwały Nr 187/XXIX/20 z dnia 25.11.2020 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023, Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 za rok 2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Słupno

Małgorzata Sawicka

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy ogłoszone zostały w Dz. U. z 2023 r. poz. 572, poz. 1463, poz. 1688

Załącznik do uchwały Nr 505/LXXIV/24

Rady Gminy Słupno

z dnia 16 lutego 2024 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021 – 2023
PRZYJĘTEGO UCHWAŁĄ NR 187/XXIX/20 RADY GMINY W SŁUPNIE
z dnia 25 listopada 2020r.**

I. Wprowadzenie

Rodzina jest wspólnotą osób, najmniejszą komórką społeczną, a jako taka jest instytucją podstawową dla życia każdego społeczeństwa.

Dla dobra rodziny, która jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne lub kryzysowe. Szczególnie dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Neutralna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do wspierania rodziny, zobowiązane do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprobemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Słupno zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego celem integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023r. poz. 1426 ze zm.) w pracę z rodziną zaangażowani są asystenci rodziny, o których stanowi art. 12 przedmiotowej ustawy. Rola asystenta rodziny zaczyna się już na etapie profilaktyki i polega na aktywnym wspieraniu rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodzin wychowujących dzieci, zagrożonych różnymi dysfunkcjami.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. W przepisach o pomocy społecznej zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspokajanie potrzeb.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 – 2023 stanowi realizację dyspozycji ustawowej.

Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r, poz.1426 z późn. zm.)

2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

(tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r, poz.1923)

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

(tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r, poz. 901 z późn. zm.)

4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

(tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r, poz. 1249 z późn, zm.)

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Słupno w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Diagnoza dokonana w oparciu o dane z Urzędu Gminy w Słupnie oraz danych będące w posiadaniu Centrum Usług Społecznych w Słupnie.

Dla potrzeb programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli nr. 1.

Tabela Nr 1

Wyszczególnienie	Rok 2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	137
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	253
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	15
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	4
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Słupno 0-17 lat	1672

Z posiadanych przez Centrum Usług Społecznych w Słupnie danych wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 r. Gmina Słupno liczyła 8173 mieszkańców, z czego 4065 stanowią mężczyźni, a 4108 kobiety. Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, przedstawia tabela nr 2.

Tabela Nr. 2

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	52
Bezdomność	0
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina niepełna	7
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – rodzina wielodzietna	1
Alkoholizm / problem alkoholowy	4
Trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0
Zdarzenie losowe	0
Niepełnosprawność	60
Długotrwała lub ciężka choroba	101
Przemoc w rodzinie	0
Bezrobocie	46

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne, występują: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i długotrwała, bądź pojawiająca się niepełnosprawność. W 2023r. wśród 137 rodzin korzystających z pomocy społecznej, kwestia bezrobocia dotyczyła 46 rodzin. Inne powody deficytów to m.in. problem alkoholowy, a także bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

III. Czas realizacji programu

Gminny Program Wspierania Rodziny został opracowany na lata 2021 – 2023.

IV. Odbiorcy programu

Odbiorcami programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V. Cele główne i szczegółowe

Cel główny programu:

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Słupno w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;
- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;
- pozostawienie dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania;
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny;
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji podejmujących działania z rodziną.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny;
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego;
- ograniczenie patologii społecznej;
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenia skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VII. Realizator programu:

Koordinatorem programu jest Centrum Usług Społecznych w Słupnie w partnerstwie z:

Placówkami oświatowymi z terenu Gminy Słupno;

Urzędem Gminy Słupno;

Komisariatem Policji w Słupnie ;

Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;

Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Słupnie;

Gminny Ośrodek Kultury z/s w Cekanowie;

Centrum Medyczne „Rodzina” w Słupnie;

Powiatowym Urzędem Pracy w Płocku;

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku;

Sądem Rejonowym w Płocku.

VIII. Zadania w zakresie wspierania rodziny:

Lp.	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1.	Zapewnienie, rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny - Na koniec 2023 r. tą formą wsparcia objęte było 21 rodzin z terenu Gminy Słupno	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
2.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik. - Od stycznia do grudnia 2023 roku każdy mieszkaniec gminy Słupno miał możliwość	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.

	skorzystania z bezpłatnych porad psychologa. - Mieszkańcy gminy Słupno mieli możliwość korzystania z bezpłatnych porad prawnika - 2 x w tygodniu. - Możliwość korzystania z porad pedagogów szkolnych.	
3.	Współpraca i wymiana informacji z instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. - W 2023 r. w/w działania były realizowane z wymienionymi w zadaniu partnerami.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie, Gminny Ośrodek Kultury z/s w Cekanowie, Komisariat Policji w Słupnie, Sąd Rejonowy w Płocku, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Płocku, Placówki oświaty z terenu Gminy Słupno, Centrum Medyczne „Rodzina” w Słupnie. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Wyszogrodzie
4.	Wsparcie materialne ubogich rodzin z zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. - W 2023r. w/w zadanie było realizowane.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
5.	Finansowanie kosztów pomocy, o której mowa w art. 29 ust.2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające - W 2023r. nie występowała potrzeba realizacji powyższego zadania.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej: - z danych Centrum Usług Społecznych w Słupnie wynika, że na koniec 2023r. czworo dzieci przebywało w spokrewnionej rodzinie zastępczej. Oraz w niezawodowej rodzinie zastępczej przybywało jedno dziecko	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
7.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej. - z danych Centrum Usług Społecznych w Słupnie wynika, że na koniec 2023r. czworo dzieci umieszczone było w placówce opiekuńczo – wychowawczej.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
8.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnym domu dziecka. - W 2023r. nie występowała potrzeba realizacji powyższego zadania.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
9.	Współfinansowanie pobytu dziecka w regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej. - W 2023 r. nie występowała potrzeba realizacji powyższego zadania.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.

10.	Współfinansowanie pobytu dziecka w interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym - W 2023 r. nie występowała potrzeba realizacji powyższego zadania.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
11.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań dla Rady Gminy. - Powyższe zadanie realizowane było w formie półrocznych sprawozdań.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie.
12.	Podnoszenie kompetencji służb działających na rzecz dziecka i rodziny. - W 2023r. powyższe zadanie było realizowane przez wymienionych w zadaniu partnerów.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie, Placówki oświaty z terenu Gminy Słupno.
13.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. - W 2023 r. powyższe zadanie było realizowane przez Placówki oświaty z terenu Gminy Słupno	Centrum Usług Społecznych w Słupnie, Komisariat Policji w Płocku, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Placówki oświaty z terenu Gminy Słupno.
14.	Prowadzenie monitoringu sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych. - W 2023 r. powyższe zadanie były realizowane przez wymienionych w zadaniu partnerów.	Centrum Usług Społecznych w Słupnie, Komisariat policji w płocku, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, placówki oświaty z terenu Gminy Słupno

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

Pomoc i wsparcie asystenta rodziny. Wsparcie interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem kluczową rolę asystenta rodziny, którego zadania przedstawiają się następująco:

- pomoc w przygotowaniu i złożeniu pism urzędowych w określonych instytucjach;
- pomoc w nawiązywaniu kontaktów z pracownikami innych instytucji społecznych, poradni specjalistycznych czy organizacji pozarządowych;
- zwiększanie motywacji klientów do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, kontynuowania nauki, czy poszukiwania pracy (współpraca z Działem Pracy ze Społecznością Lokalną);
- zwiększenie motywacji do podjęcia terapii uzależnień, terapii rodzinnej, czy regularnego przyjmowania zalecanych leków;
- pomoc w organizowaniu wsparcia materialnego;
- pomoc w rozwiązywaniu codziennych trudności poprzez zwiększenie kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych, gospodarowania czasem;
- pomoc i wsparcie w poprawie relacji wewnątrzrodzinnych;
- podnoszenie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych oraz budowanie autorytetu rodziców;
- podnoszenie poziomu higieny członków rodziny oraz estetyki wyglądu mieszkania;
- wdrożenie umiejętności gospodarowania budżetem domowym;
- pomoc w odbudowaniu zdrowych postaw psychospołecznych.
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,

· udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych (współpraca z psychologiem),

· wspieranie aktywności społecznej rodzin,

· udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych (współpraca z Działem Pracy z Jednostką i Rodziną)

Informacja dotycząca liczby rodzin objętych wsparciem w formie asystenta rodziny.

Kwartalnie objęcie rodzin wsparciem asysty rodzinnej wygląda następująco:

Liczba rodzin objętych pomocą w formie asystenta rodziny w 2023 r.	
I kwartał	20
II kwartał	18
III kwartał	21
IV kwartał	21

Poradnictwo specjalistyczne:

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia.

Tam, gdzie jest to możliwe, praca w ramach Programu powinna opierać się o pełną współpracę z rodziną.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pomoc w formie rodzin wspierających:

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m. in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzenie gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a zrealizowania będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w umowie.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

Wsparcie materialne rodzin ubogich zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych:

Wsparcie materialne może polegać na objęciu dożywianiem wymagających tego dzieci i młodzieży, zapewnieniu pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim, pomocy w dostępie dzieci z rodzin wieloprotymowych do przedszkoli, pomocy w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły i podręczniki szkolne, udzielaniu dzieciom i młodzieży stypendiów szkolnych, współorganizowaniu wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

- 10% wydatków na opiekę i wychowywanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka- w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

Informacja dotycząca dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 r.

Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2023 r.

Spokrewnione rodziny zastępcze	4
Niezawodowa rodzina zastępcza	1
Placówki opiekuńczo – wychowawcze	4

W pieczy zastępczej, od stycznia do grudnia 2023r. umieszczonych było 9-ro dzieci, w tym: czworo dzieci umieszczonych było w spokrewnionych rodzinach zastępczych. Jedno dziecko przebywa w niezawodowej rodzinie zastępczej. 1 dziecko przebywa w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu rodzinnego Nr 1 w Nowym Bronowie oraz 3- je w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wyszogrodzie.

IX. Źródła finansowania programu

1. Środki własne Gminy
2. Dotacja z budżetu Państwa
3. Środki pozabudżetowe

X. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji programu polega na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w Tabeli 1 i 2 oraz danych dotyczących przemocy w rodzinie, umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy kontynuować konkretne działania, czy je wzmożyć, czy też zmodyfikować.

Raport ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzonym przez Centrum Usług Społecznych w Słupnie w terminie do 31 marca każdego roku. W przypadku modyfikacji Programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowane.